

Kerala har en av Indiens vackraste kuster, strax innanför kustlinjen sträcker dessutom ett fascinerande kanalsystem ut sig parallellt med havet.

KERALA

– ett tropiskt lusthus

Av Jonas Henningsson

Keralas backwaters består av laguner, sjöar, kanaler och vattendrag. En båttur genom systemet slingrande vattenvägar är en unik upplevelse.

Tidig morgon i Kottayam. Det sköra morgonljuset mjukar upp regnskogens konturer och gör att vattnet glittrar i kanalen som skär genom bebyggelsen. De mjukt böjda palmerna når ibland ända ner till vattnet. Morgonen är tyst och stilla och dagen vaknar långsamt omkring oss. Det är där landskapet planar ut och kusten närmar sig som Kerala är som vackrast.

Om man anländer delstaten via den plåtå som delar sydligaste Indien i mitten är kontrasterna slående. Efter att vi färdats med buss genom grannstaten Tamil Nadu och upplevt ett förhållandevis kallt och utbränt landskap, klättrat upp för höglandskanten och passerat den högsta nivån av västra Ghat-bergen möttes vi av tät växtlighet. Vi såg fler nyanser av grönt än vi trodde var möjligt och varje liten del av marken som hade sådana problem att finna näring på andra sidan kullarna exploderade av växlighet. Det kändes bokstavligen som att köra in i ett tropiskt växthus. Vägen slingrade sig nedför sluttningen och mångfalden av växter som odlas här är enorm. Vi passerade odlingar med te, kaffe, kanel, peppar och gummi på vägen ner för sluttningarna.

Många religioner

Kottayam är en knutpunkt i Kerala på flera sätt. Här möts olika religioner. Hinduismen är störst men kristna och muslimer utgör en stor del av statens befolkning och allra mest märks det här. Kottayam är det kristna centret i Kerala som är unikt i fördelningen av religionsutövare. Kristendomen har funnits lika länge här i sydligaste Indien som i Europa. Kottayam är också den stora författarinnan Arundhati Roys hemstad. Hennes precisa beskrivning av hemmiljön i *De Små Tingens Gud* är poetisk, lyrisk och en bra startpunkt för den som vill åka hit. Varenda liten nyans av livet lyckas Roy få med. Dofterna, ljuden, människorna.

Här möter också den odlade marken delstatens våtmarker. Dessa består av sinnrika system av kanaler, laguner och vattendrag som utgör en stor del av området mellan kusten och höglandet och sammanbinder stora delar av Kerala.

Vackra och detaljrika tempel finns det gott om i delstaten, liksom i grannstaten Tamil Nadu.

Längs Keralas kust finns några av Indiens finaste stränder. Kovalam är den mest populära.

Vattensystemet, backwaters, sträcker sig åtta mil i nordlig riktning och utgör ett perfekt redskap för att uppleva och komma nära folklivet, vardagen och det småskaliga Indien. Totalt finns mer än 150 mil farbara kanaler. Att färdas med någon av de kommunala båtarna, eller att chartra en egen ger en unik och stillsam upplevelse av vardagslivet på den indiska landsbygden. Dessutom ger det goda möjligheter till att uppleva djurlivet på nära håll.

Indien är för många sinnebilderna av stora städer, folkvimmel, rörelse och en excess i ljud. Och Kerala är ett av jordens mest tätbefolkade områden, men märkligt nog får man inte det intrycket här. Vi äntrar en flodbåt tillsammans med uniformsklädda skolbarn, män i kontorskläder på väg till jobbet och en och annan resenär som alla använder sig av kanalen för att ta sig fram. Luften är fortfarande sval, en lätt vind river i palmkronorna som kantar vattenlin-

jen. Det känns som om vi åker genom människors vardagsrum när vi långsamt glider fram på den smala vattenvägen. Husen är byggda alldeles intill kanalen, kvinnor står till midjan i vatten och tvättar håret, barn tar sitt morgondopp. Några män står i vattnet och kastar ut sina fiskenät. Andra sitter och dricker te på verandan, tittar förstrött på oss när vi nästan ljudlöst glider förbi. Vi passerar en långsmal Kettuvallam, en slags traditionell fraktbåt som numera är ombyggd till husbåt för att på ett mondänt sett föra runt välbeställda turister i det grönskande paradiset. Nu har man ankrat upp i en idyllisk vik där vattnet ligger blekt.

Blomstrande stad

Kerala är Indiens grönaste stat, ett tropiskt lusthus, grönt, grönt, grönt. Kerala är också en blomstrande stad på flera plan, inte bara rent visuellt. Läskunnigheten är utbredd vid en jämförelse med övriga ►

Uppifrån från vänster: Vackert smyckade elefanter på en av Keralas elefantfestivaler; I många mindre byar längs kusten lever man på fiske; Lokalt snabbköp; Kanalerna används som kommunikationsvägar.

► Indien, 98 procent av befolkningen kan läsa och skriva mot övriga landets genomsnitt på ungefär 45 procent. Barndödligheten är låg. Men problem finns också. Delstaten är väldigt tätbefolkat vilket bland annat inneburit att arbetslösheten är markant med många utflyttningar som följd.

Vi längtar till kusten efter dagar i de fascinerande men lite instängda backwaters. Från Keralas sydspets till dess nordligaste utpost mot grannstaten Karnataka kantas kusten av kokospalmer och mjuka finkorniga stränder. Kokospalmen är den absolut viktigaste inkomstkällan för befolkningen längs kusten. Man tar tillvara på hela dess innehåll, från barken till nötterna, gör rep, mattor och väskor av skalbitarna. Just kokospalmen blir ett stående intryck från kusten, dessa träd står som en fond mot Indiska Oceanen längs hela den mer än sextio mil långa kuststräckan.

Vi låter dagarna långsamt passera på Varkalas inbjudande strand. Sitter långa varma kvällar och tittar på fiskebåtarnas

lanternor när de stävar ut över Indiska Oceanen på jakt efter fisk. Fångster som på kvällen visas upp under lyktornas sken på rangliga träbord. Här finns nyfångad svärdfisk, enorma tonfiskar och haj som tillagas på stora grillar i sanden.

Charmiga stränder

En dag färdas vi söderut, bara några mil, till huvudstaden Trivandrum. Numera har den fått sitt namn ändrat till det lokala Malayam-språket och heter Tiruvanthapuram. Men många behåller för enkelhetens skull det koloniala namnet i vardagstalet. Härifrån är det nära till den kändaste och turisttätaste stranden i Kerala, Kovalam. Till Kovalam går det charter och framförallt engelsmän och tyskar hittar hit. Men charmen finns bevarad trots besökande européer. Nu på kvällen drar fiskare klädda i blårandiga mundus, tygstycken som viras runt kroppen, upp sina kanoter på stranden. Kanoterna består av några sammanflätade trästammar som nu delas för att torka inför nästa dags fisketur.

Den stora runda solen blir till ett eldklot som försvinner ner i den varma oceanen. Här kan man prova den femtusenåriga ayurvediska läkekonsten som handlar om att hitta harmonin mellan kroppens olika kraftfält och det finns flera bra spa-anläggningar.

När vi känner oss färdiga med stranden åker vi norrut igen. I naturreservatet Periyar stannar vi i dagar och ger oss ut på tiger och elefantjakt varje gryning. Det enda som stör lugnet är när lokala skolklasser invaderar utflyktsbåtarna. Tigrar ser vi inte, de hundratals elefanter som lever här hoppas vi på men de undkommer oss, även om guiden visar otaliga spår och vi möter andra resenärer som lyriskt berättar om upplevelsen. Känslan av att ha varit nära dessa djur är ändå stor.

Några dagar senare får vi äntligen möta elefanter på nära håll. Vi besöker en elefantfestival där de imponerande djuren klätts i lika imponerande skrudar. Processen genom byn följs av tusentals människor. ►

I nationalparken Periyar i det inre av Kerala kan du se vilda elefanter liksom en mängd andra djur.

Det finns 35 – 40 tigrar i nationalparken men att få se en på nära håll hör till undantagen.

Fakta Kerala

33 miljoner människor bor i Kerala. Många ortsnamn i Kerala är omdöpta från det koloniala namnet till namn på det lokala språket malayalam. Men fortfarande använder många de koloniala namnen. Ex. Trivandrum heter numera Thiruvananthapuram och Cochin heter Koshi.

Valuta: Rupie. 100 rupier INR är ungefär 18 kronor.

Resa dit: Reguljärflyg från ca 7000 kronor med stopp i Bombay eller Delhi. Indienresor Samuel Travel har 2-veckorsresor till Kerala.

Åka runt: Taxi och rickshaw är mycket

billigt. Man kan också hyra en egen bil med chaufför för en dag, priser brukar starta runt 1000 rupier/dag med chaufför.

Bästa tiden: oktober till mars. Regnsäsongen varar från maj till oktober.

Boende: Finns i alla prisklasser i Indien. Från några tiotus för det enklaste vandrarhemmen till dyraste lyx. För boende i mellanklass finns många alternativ från runt 250 kronor för dubbelrum. Kovalam har kanske det största utbudet för resenären, från de enklaste rummen till femstjärniga hotell.

Äta: Mycket vegetarisk mat, fisk och skaldjur. Fantastisk frukt. Missa heller

inte teet som växer på sluttningarna i Kerala.

Att handla: Siden, kläder, tyger. Träsniderier och bronsfigurer är bra souvenirer. Mattor.

Ayurveda: Betyder ungefär kunskapen om livet och är en femtusen år gammal hälsovetenskap som beskriver människan som sammansatt av många egenskaper. Ayurveda baseras på användandet av kryddor och växter och har sina rötterna just i Kerala.

Idag är Kerala den delstat i Indien som mest praktiserar Ayurveda och spa-inrättningarna är många, bland annat i Kovalam.

Handelspost för kryddor

Vi åker vidare till staden Ernakulam, härifrån är det bara en kort båtture över till grannstaden Cochin. Städerna hänger egentligen ihop administrativt men det är mer än vattnet som skiljer dem åt. Då Ernakulam är en förhållandevis modern, dynamisk stad är Cochin lantlig, sömnig med mycket kolonial känsla. Här visar sig också delstatens olika sidor. Staden har varit en handelsstad sedan romartiden på rutten mellan Kina och Europa. Därefter fungerade den som en viktig kolonialpost för portugiser, holländare och engelsmän vilka fraktade kryddor och andra varor till Europa. Fortfarande idag är den en viktig handelspost för just kryddor.

När vi vandrar fram längs de små sandiga gatorna kantade av gamla portugisiska kolonialhus och tittar när handelsbodarna får sina varor levererade från gamla enkla trävagnar skulle scenen lika gärna kunna vara hundra år gammal. Den store portugisiska upptäcktsresanden Vasco Da Gama nådde Kerala 1498, bodde här och begravdes i St Francis kyrkan 1524. Vi viker av på en tvärgata och kommer fram till ett grönt fält där vitklädda män spelar cricket. Solen är obönhörlig även på seneftermiddagen, spelet böljar långsamt fram och tillbaka för att ibland explodera och så återgå till sitt makliga tempo igen. - Matchen pågår hela dagen, upplyser en åskådare oss.

Längs vattenbrynet pågår en desto mer hektisk aktivitet. Fiskare arbetar med dagens fångst. Metoden och redskapen de använder sig av är ett bevis på det kinesiska handelsutbytet, stora ramförsedda kinesiska fiskenet, av samma typ som används sedan 1600-talet, sänks sakta ner i vattnet för att förhoppningsvis fyllas med fisk. I en rytmisk takt dras de tunga näten upp, fångsten glittrar i solljuset. Vi äntrar färjan tillbaka till fastlandet, gör sällskap med cricketspelarna som äntligen är klara. Nu sänker sig solen återigen ner över havet och skymningen faller snabbt. □